

ความเครียดของหญิงตั้งครรภ์ในระยะที่หนึ่งของการคลอด

นางสาว ทศนีย์ สัจจวรรณ

ศูนย์วิจัยสุขภาพกร
000964
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาคณะหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต

ภาควิชาพยาบาลศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2522

I157893bb

STRESS IN PREGNANT WOMEN AT THE FIRST STAGE OF LABOUR

Miss Tassanee Sungkawonno

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements

for the Degree of Master of Education

Department of Nursing Education

Graduate School

Chulalongkorn University

1979

หัวข้อวิทยานิพนธ์ ความเครียดของหญิงตั้งครรภ์ในระยะที่หนึ่งของการคลอด
 โดย นางสาว หัสณีย์ สังขวรรณ
 ภาควิชา พยาบาลศึกษา
 อาจารย์ที่ปรึกษา ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ปาหนัน บุญ - หลง

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยนี้เป็นส่วน
 หนึ่งของการศึกษาคำหลักสูติครปริญญามหาบัณฑิต

Sudaporn Nunnak
 คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
 (รองศาสตราจารย์ ดร.สุประคิษฐ์ นูนาค)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

Prachanorn
 ประธานกรรมการ
 (ผู้ช่วยศาสตราจารย์นพรัตน์ ฉลาพิบูลย์)

Muan N-N-UDJ
 กรรมการ
 (ผู้ช่วยศาสตราจารย์ปาหนัน บุญ - หลง)

A Don
 กรรมการ
 (ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ทองอินทร์ วงศ์โสธร)

รองบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

หัวข้อวิทยานิพนธ์ ความเครียดของหญิงตั้งครรภ์ในระยะที่หนึ่งของการคลอด
ชื่อนิสิต นางสาวทัศนีย์ สังขวรรณ
อาจารย์ที่ปรึกษา ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ปาหนัน บุญ - หลง
ภาควิชา พยาบาลศึกษา
ปีการศึกษา 2522

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีจุดมุ่งหมาย เพื่อศึกษาความเครียดของหญิงตั้งครรภ์ในระยะที่หนึ่งของการคลอดซึ่งเกิดเนื่องจากองค์ประกอบด้านเศรษฐกิจ ครอบครัว สุขภาพของตนเอง สุขภาพของบุตร การเจ็บครรภ์และการคลอด บรรยากาศและเจ้าหน้าที่ ตัวอย่างประชากรที่วิจัยศึกษาคือ หญิงตั้งครรภ์ที่มารอคคลอดที่แผนกสูติกรรม โรงพยาบาลราชวิถี แบ่งเป็นหญิงครรภ์แรก 60 คน และหญิงครรภ์หลัง 60 คน โดยเลือกตัวอย่างประชากรตามคุณสมบัติที่กำหนดไว้ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ แบบสอบถามซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง โดยนำไปหาความตรงตามเนื้อหา และความเที่ยง ซึ่งมีค่าความเที่ยงเท่ากับ .94 วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าร้อยละ คะแนนเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน สหสัมพันธ์ การทดสอบค่าที (t-test) และทดสอบค่าเอฟ (F-test)

ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. หญิงตั้งครรภ์ในระยะที่หนึ่งของการคลอด มีความเครียดอันเนื่องมาจากองค์ประกอบด้านสุขภาพของบุตรสูงสุด รองลงมาคือด้านการเจ็บครรภ์และการคลอด ส่วนด้านเศรษฐกิจและครอบครัว ก่อให้เกิดความเครียดในระดับต่ำ
2. หญิงตั้งครรภ์ครรภ์แรกและครรภ์หลัง มีความเครียดโดยส่วนรวมและแต่ละ

ค่านไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จึงปฏิเสธสมมติฐานการวิจัยที่ว่า "หญิงตั้งครรภ์ ครรภ์แรกมีความเครียดสูงกว่าหญิงตั้งครรภ์ครรภ์หลัง"

3. หญิงตั้งครรภ์ที่มีลักษณะครอบครัวเดี่ยว และครอบครัวขยายมีความเครียดโดยรวมและแต่ละค่านไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จึงปฏิเสธสมมติฐานของการวิจัยที่ว่า "หญิงตั้งครรภ์ที่มีลักษณะของครอบครัวต่างกัน จะมีความเครียดแตกต่างกัน"

4. หญิงตั้งครรภ์ที่มีภูมิลำเนาอยู่ในเขตกรุงเทพมหานคร และต่างจังหวัดมีความเครียดโดยรวม และแต่ละค่านไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จึงปฏิเสธสมมติฐานของการวิจัยที่ว่า "หญิงตั้งครรภ์ที่มีภูมิลำเนาต่างกัน จะมีความเครียดแตกต่างกัน"

5. หญิงตั้งครรภ์ที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีความเครียดไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จึงปฏิเสธสมมติฐานทางการวิจัยที่ว่า "หญิงตั้งครรภ์ที่มีระดับการศึกษาต่างกัน จะมีความเครียดแตกต่างกัน"

6. หญิงตั้งครรภ์ที่มีอาชีพต่างกันมีความเครียดไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จึงปฏิเสธสมมติฐานทางการวิจัยที่ว่า "หญิงตั้งครรภ์ที่มีอาชีพต่างกัน จะมีความเครียดแตกต่างกัน"

7. หญิงตั้งครรภ์ที่มีฐานะทางเศรษฐกิจต่างกัน มีความเครียดไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จึงปฏิเสธสมมติฐานทางการวิจัยที่ว่า "หญิงตั้งครรภ์ที่มีฐานะทางเศรษฐกิจต่างกัน จะมีความเครียดแตกต่างกัน"

Thesis Title : Stress in Pregnant Women at the First Stage of Labour

Name : Miss Tassanee Sungkawonno

Thesis Advisor : Assistant Professor Parnun Boon -Long

Department : Nursing Education

Academic Year : 1979

ABSTRACT

The purpose of this thesis was to study stress at the first stage of labour in pregnant women due to economic, family, personal health, child health, labour pain, labour, environment and health personnel. The selected samples were 60 primigravidas and 60 multigravidas who were admitted to the obstetrics department at Rajavithi Hospital. The questionnaires were developed by the researcher. The tryout was carried out to establish the content validity and reliability of the questionnaires. The reliability was .94 by using the split half method. The data was analyzed by using percentage, arithmetic mean, standard deviation, correlation, t -test and F- test.

The Major Findings :

1. Child health factor was the cause of the highest stress in pregnant women at the first stage of labour, labour pain and labour were the second cause, economic and family factors were the causes of low level of stress.

2. There was no statistically significant difference at the .05 level in the level of stress between primigravida and multigravida in all and each factors. The hypothesis was rejected that "there is higher stress in primigravida than multigravida."

3. There was no statistically significant difference at the .05 level in the level of stress between a nuclear family and the extended family. The hypothesis was rejected that "there is difference in the level of stress in the nuclear family and the extended family."

4. There was no statistically significant difference at the .05 level in the level of stress in pregnant women between who live in the metropolitan area and the rural area. The hypothesis was rejected that "there is difference in level of stress in pregnant women who live in the difference areas of family."

5. There was no statistically significant difference at the .05 level in the level of stress in pregnant women who have different educational backgrounds. The hypothesis was rejected that "there is difference in the level of stress in pregnant women who have different educational backgrounds."

6. There was no statistically significant difference at the .05 level in the level of stress in pregnant women who have different occupations. The hypothesis was rejected that "there is difference in the level of stress in pregnant women who have different occupations."

7. There was no statistically significant difference at the .05 level in the level of stress in pregnant women who have different

economic status. The hypothesis was rejected that "there is difference in the level of stress in pregnant women who have different economic status."

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

กิติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงได้ด้วยความกรุณาของผู้ช่วยศาสตราจารย์ปานัน บุญ-หลง * อาจารย์ผู้ควบคุมการวิจัย ซึ่งได้กรุณาให้ข้อคิดเห็น คำแนะนำ และเอาใจใส่แก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ทองอินทร์ วงศ์โสธร ได้กรุณาให้คำปรึกษาและคำแนะนำทางด้านสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในความกรุณาของท่านทั้งสองเป็นอย่างยิ่ง จึงขอกราบขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้ด้วย

อนึ่ง ผู้วิจัยขอขอบพระคุณ ผู้อำนวยการโรงพยาบาลราชวิถี รวมทั้งหัวหน้าพยาบาล หัวหน้าแผนกสูติกรรม หัวหน้าห้องคลอด และเจ้าหน้าที่พยาบาลในโรงพยาบาลราชวิถี ตลอดจนผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่าน และขอขอบคุณหญิงตั้งครรภ์ทุกท่าน ที่ให้ความร่วมมือในการให้สัมภาษณ์ นอกจากนี้ผู้วิจัยขอขอบคุณ คุณมาลี ล้วนแก้ว, คุณภิญญา หนูภักดิ์ และคุณละอีย์ก แจ่มจันทร์ ที่ได้ให้ความช่วยเหลือ จนทำให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงได้ด้วยดี

ทัศนีย์ สังขวรรณ

ศูนย์วิจัยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย	๖
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	๗
กิตติกรรมประกาศ	๘
รายการตารางประกอบ	๙
รายการแผนภูมิประกอบ	๑๐

บทที่

1	บทนำ	1
	ความจำเป็นและความสำคัญของปัญหา	1
	ความมุ่งหมายของการวิจัย	4
	ปัญหาของการวิจัย	4
	สมมุติฐานของการวิจัย	5
	ขอบเขตของการวิจัย	5
	ข้อตกลงเบื้องต้นของการวิจัย	5
	ความไม่สมบูรณ์ของการวิจัย	6
	ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย	6
	ความหมายของคำที่ใช้ในการวิจัย	6
2	วรรณกรรมและรายงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	8
	ความหมายและแนวความคิดเกี่ยวกับความเครียด	8

สารบัญ (ต่อ)

บท	หน้า
สาเหตุของความเครียด	10
ระดับของความเครียด	14
ปฏิกิริยาและการปรับตัวของร่างกายเมื่อมีความเครียด.....	21
ความหมายของการคลอด	27
สิ่งที่เกี่ยวข้องกับ การคลอด	27
ระยะของการคลอด	28
การเปลี่ยนแปลงทางด้านร่างกายของผู้คลอด	29
การเปลี่ยนแปลงทางด้านจิตใจของผู้คลอด	31
ความเครียดกับการตั้งครรภ์	32
ความเครียดกับการคลอด	36
ความเครียดกับระยะหลังคลอด	38
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	40
3 วิธีดำเนินการวิจัยและรวบรวมข้อมูล	45
กลุ่มตัวอย่างประชากร	46
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	47
การหาความตรงตามเนื้อหา	46
การหาความเที่ยง	48
การเก็บรวบรวมข้อมูล	50
การวิเคราะห์ข้อมูล	50
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	54

สารบัญ (ต่อ)

บทที่		หน้า
5	สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	104
	สรุปลักษณะทั่วไปของประชากร	105
	สรุปผลการวิจัย	106
	การอภิปรายผลของการวิจัย	110
	ข้อเสนอแนะสำหรับการพยาบาล	125
	ข้อเสนอแนะในการวิจัย	131
	บรรณานุกรม	133
	ภาคผนวก	139
	ประวัติผู้เขียน	152

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

รายการตารางประกอบ

ตารางที่		หน้า
1	หญิงตั้งครรภ์จำแนกตามระดับการศึกษา	56
2	หญิงตั้งครรภ์จำแนกตามอาชีพ	57
3	หญิงตั้งครรภ์จำแนกตามฐานะทางเศรษฐกิจ	58
4	หญิงตั้งครรภ์จำแนกตามลักษณะครอบครัว	59
5	หญิงตั้งครรภ์จำแนกตามภูมิลำเนา	60
6	การจัดอันดับตำแหน่งของแหล่งความเครียดของหญิงตั้งครรภ์ในระยะ หนึ่งของการคลอด	61
7	การจัดอันดับตำแหน่งของแหล่งความเครียดของหญิงครรภ์แรก	65
8	การจัดอันดับตำแหน่งของแหล่งความเครียดของหญิงครรภ์หลัง.....	68
9	คะแนนเฉลี่ยของความเครียดรายด้านของหญิงตั้งครรภ์ในระยะหนึ่งของ ของการคลอด	71
10	คะแนนเฉลี่ยของความเครียดรายด้านของหญิงครรภ์แรก	72
11	คะแนนเฉลี่ยของความเครียดรายด้านของหญิงครรภ์หลัง	73
12	ความสัมพันธ์ของอันดับตำแหน่งของแหล่งความเครียดรายข้อของหญิง- ครรภ์แรกและครรภ์หลัง	74
13	ความสัมพันธ์ของอันดับตำแหน่งของแหล่งความเครียดรายด้านของหญิง- ครรภ์แรกและครรภ์หลัง	77
14	ความเครียดของหญิงครรภ์แรก และครรภ์หลัง เนื่องจากองค์ประกอบ- ต่าง ๆ	78

รายการตารางประกอบ (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
15	ความเครียดของหญิงครรภ์แรกและครรภ์หลัง เนื่องจากองค์ประกอบ ด้านเศรษฐกิจ	79
16	ความเครียดของหญิงครรภ์แรกและครรภ์หลัง เนื่องจากองค์ประกอบ ด้านครอบครัว	80
17	ความเครียดของหญิงครรภ์แรกและครรภ์หลัง เนื่องจากองค์ประกอบ ด้านสุขภาพของตนเอง	81
18	ความเครียดของหญิงครรภ์แรกและครรภ์หลัง เนื่องจากองค์ประกอบ ด้านสุขภาพของบุตร	82
19	ความเครียดของหญิงครรภ์แรกและครรภ์หลัง เนื่องจากองค์ประกอบ ด้านการเจ็บครรภ์และการคลอด	83
20	ความเครียดของหญิงครรภ์แรกและครรภ์หลัง เนื่องจากองค์ประกอบ ด้านบรรยากาศและเจ้าหน้าที่	84
21	พฤติกรรมที่แสดงออกของหญิงครรภ์แรกและครรภ์หลัง เนื่องจากมีความ เครียด	85
22	ความเครียดของหญิงตั้งครรภ์ที่มีลักษณะครอบครัวแบบครอบครัวเดี่ยว และครอบครัวขยาย เนื่องจากองค์ประกอบด้านต่าง ๆ	86
23	ความเครียดของหญิงตั้งครรภ์ที่มีภูมิลำเนาอยู่ต่างจังหวัดกับภูมิลำเนา อยู่ในเขตกรุงเทพมหานคร เนื่องจากองค์ประกอบต่าง ๆ	87
24	ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนระหว่างค่าคะแนนเฉลี่ยของความ เครียดของหญิงตั้งครรภ์ที่มีระดับการศึกษาต่างกัน	88

รายการตารางประกอบ (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
25	ความเครียดอันเนื่องมาจากองค์ประกอบด้านเศรษฐกิจของหญิงตั้ง- ครรภ์ที่มีระดับการศึกษาต่างกัน	90
26	ความเครียดอันเนื่องมาจากองค์ประกอบด้านครอบครัวของหญิงตั้ง- ครรภ์ที่มีระดับการศึกษาต่างกัน	91
27	ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนระหว่างค่าคะแนนเฉลี่ยของความ- เครียดของหญิงตั้งครรภ์ที่มีอาชีพต่างกัน	92
28	ความเครียดอันเนื่องมาจากองค์ประกอบด้านเศรษฐกิจของหญิงตั้ง- ครรภ์ที่มีอาชีพต่างกัน	94
29	ความเครียดอันเนื่องมาจากองค์ประกอบด้านครอบครัวของหญิงตั้ง- ครรภ์ที่มีอาชีพต่างกัน	96
30	ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนระหว่างค่าคะแนนเฉลี่ยของความ- เครียดของหญิงตั้งครรภ์ที่มีภาวะเศรษฐกิจต่างกัน	98
31	ความเครียดอันเนื่องมาจากองค์ประกอบด้านเศรษฐกิจของหญิงตั้ง- ครรภ์ที่มีภาวะเศรษฐกิจต่างกัน	100
32	ความเครียดอันเนื่องมาจากองค์ประกอบด้านครอบครัวของหญิงตั้ง- ครรภ์ที่มีภาวะเศรษฐกิจต่างกัน	102

รายการแผนภูมิประกอบ

แผนภูมิที่

หน้า

1.	สาเหตุของความเครียด	13
2	โครงสร้างของความเครียดต่อการหลั่งน้ำย่อย	18
3	ปฏิกิริยาของบุคคล เมื่อมีความเครียดเกิดขึ้น	20
4	ปฏิกิริยาของร่างกายทุกระบบที่มีต่อความเครียด.....	21
5	สรุปการเปลี่ยนแปลงการทำงานของร่างกาย เมื่อมีความ- เครียด	24
6	ความเครียดกับการเกิดภาวะสมดุลย์ และไม่สมดุลย์ ...	26

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย